

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER	7
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	10
KISALTMALAR LİSTESİ	11
GİRİŞ	13

İKİNCİ BÖLÜM

ATİPİK İSTİHDAM BİÇİMLERİ

2.1. Atipik/Esnek İstihdam.....	17
2.2. Atipik/Esnek İstihdam Biçimleri	19
2.2.1. Kısmi Süreli Çalışma	19
2.2.2. Çağrı Üzerine Çalışma	21
2.2.3. Uzaktan Çalışma.....	22
2.2.4. Geçici (Ödünç) İş İlişkisi.....	25
2.2.5. Mevsimlik İş	30
2.2.6. Taşeronluk (Alt İşverenlik)	30
2.2.7. Pazarlamacılık	32
2.2.8. Platform Çalışması	33
2.2.8.1. Benzer Özellikler Taşıyan Diğer Atipik İstihdam Biçimleriyle Kıyaslama	35
2.2.8.1.1. Platform Çalışanı Ev Hizmetlerinde Çalışan Kabul Edilebilir Mi?.....	36
2.2.8.1.2. Platform Çalışanı Tele Çalışma Yapan İşçi Statüsünde Kabul Edilebilir Mi?.....	37
2.2.8.1.3. Platform Sağlayıcılar Özel İstihdam Bürosu Olarak Kabul Edilebilir Mi?	39

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

PLATFORM ÇALIŞMASI KAVRAMI

3.1. Platform Ekonomisi	43
3.2. Dijital Platformlar	48
3.2.1. Dijital Platformların Türleri	49
3.2.1.1. Varlık Paylaşımı Platformları	49
3.2.1.2. Dijital Emek Platformları	50
3.3. Platform Çalışması	51
3.3.1. Platform Çalışmasının Türleri	53
3.3.1.1. Web Tabanlı (Sanal) Çalışma	55
3.3.1.1.1. Freelance (Serbest Çalışma)	57
3.3.1.1.2. Mikro Görevli Kitlesele Çalışma	58
3.3.1.1.3. Rekabete Dayalı Kitlesele Çalışma	60
3.3.1.2. Konum Tabanlı (Mekâna Dayalı) Dijital Çalışma	60
3.3.2. Platform Çalışmasının Yapısı ve İç İlişkiler	62
3.3.2.1. Çalışan ile Platform Arasındaki İlişki	63
3.3.2.2. Çalışan ile Müşteri Arasındaki İlişki	64
3.3.2.3. Platform ile Müşteri Arasındaki İlişki	65
3.3.3. Platform Çalışmasının Avantajları ve Dezavantajları	66
3.3.3.1 Platform Çalışmasının Avantajları	66
3.3.3.1.1. Platform Sağlayıcısı Açısından Avantajları	66
3.3.3.1.2. Müşteri Açısından Avantajları	67
3.3.3.1.3. Çalışan Açısından Avantajları	68
3.3.3.2 Platform Çalışmasının Dezavantajları	69
3.4. Platform Çalışanı Kavramı	73
3.4.1. Tanımı ve İncelenmesi	73
3.4.2. Sahip Oldukları Haklara İlişkin İnceleme.....	74
3.4.2.1. Sosyal Güvenlik	74
3.4.2.1.1. Platform Çalışanlarının Sosyal Güvenliği.....	75
3.4.2.1.2. Ev Hizmetlerinde Çalışanların Sosyal Güvenliği	78
3.4.2.1.3. Kadın Çalışanların Sosyal Güvenliği.....	79
3.4.2.2. İş Güvencesi	82
3.4.2.2.1. Platform Çalışanlarının İş Güvencesi.....	83
3.4.2.2.1.1. Gelir Güvencesinin Olmaması.....	84

3.4.2.2.1.1.1.	Düzensiz Gelir	85
3.4.2.2.1.1.2.	Yetersiz Gelir.....	86
3.4.2.2.1.1.3.	Asgari Ücret vb. Bir Düzenlemenin Eksikliği	88
3.4.2.2.1.2.	İlişkinin Kolaylıkla Sona Erdirilebilmesi/ Feshe Karşı Koruma Hakkının Olmaması.....	89
3.4.2.2.1.3.	Çalışanın Katlanmak Zorunda Olduğu Maliyet.....	90
3.4.2.2.1.4.	Ayrımcılık.....	92
3.4.2.2.1.5.	Örgütlenme ve Temsil Sorunu.....	93
3.4.2.3.	İş Sağlığı ve Güvenliği	96
3.4.2.3.1.	Platform Çalışanlarının İş Sağlığı ve Güvenliği	97
3.4.2.3.1.1.	Olumsuz Çalışma Koşulları	98
3.4.2.3.1.1.1.	Fiziksel Çalışma Koşulları	98
3.4.2.3.1.1.2.	Derecelendirme ve İtibar Sistemi.....	100
3.4.2.3.1.1.3.	Sosyal İzolasyon.....	101
3.4.2.3.1.2.	Kaza ve Yaralanma Riski	102
3.4.2.4.	Taraflar Arasındaki Sözleşmenin Genel İşlem Koşulları Hükümleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi	103

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

PLATFORM ÇALIŞANLARININ HUKUKİ STATÜSÜ

4.1.	Karşılaştırmalı Hukukta Platform Çalışanlarının Hukuki Statüsü	107
4.1.1.	ABD	108
4.1.2.	Birleşik Krallık	116
4.1.3.	Fransa.....	120
4.1.4.	İspanya	122
4.1.5.	İtalya	127
4.1.6.	Almanya	131
4.1.7.	AB Direktifleri ve İçtihatları	137
4.1.8.	Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)	143

4.2. Türk Hukukunda Platform Çalışanlarının Hukuki Statüsü	147
4.2.1. Hukuki Statünün Belirlenmesi	148
4.2.1.1. Bağımsız Çalışan	149
4.2.1.2. İşçi	153
4.2.1.2.1. İş Sözleşmesinin Unsurları	154
4.2.1.2.1.1. Ücret	154
4.2.1.2.1.2. İş Görme	155
4.2.1.2.1.3. Bağımlılık	156
4.2.1.2.1.3.1. Türk Yargı Kararları İşığında Bağımlılık Unsuru.....	161
4.2.1.2.1.3.2. Platform Çalışmasında Bağımlılık Unsuru	164
4.2.1.2.2 Platform Çalışanı İşçi Statüsünde Kabul Edilebilir mi?	167
4.2.1.3. Üçüncü Kategori/ İşçi Benzeri Kişi.....	169
4.2.1.4. Diğer Çözüm Önerileri.....	174
SONUÇ.....	179
KAYNAKÇA.....	187

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Platform Çalışmasının Türleri.....	54
Şekil 2. Platform Çalışmasının Üç Taraflı Yapısı.....	63